

Список літератури:

1. Антонова С.Є. Житлова проблема: сучасний стан та досвід вирішення. –К.: Науково-технічний журнал. – 2008. – №82. – С. 188–220.
2. Більовський О.А. Рівень доступності житла в Україні: шляхи підвищення. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sp/2012_4/125-130.pdf
3. Бузырев В.В., Селютина Л.С., Березин А.О. Моделирование оптимальной структуры жилищного строительства в крупном городе // Экономика строительства. - 2002. - № 9. - с. 29 - 39.
4. Кірнос В.М. Загальні поняття житла і житлового фонду. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vrabia/2010_4-5/kirnos2.pdf
5. Про житловий фонд соціального призначення: закон України із змінами і доповненнями із Законом N 5459-VI (5459-17) від 16.10.2012 // Офіційний вісник України – 2012. - № 89. – с.1333. – ст. 3592.

Отримано: 25.09.2013

УДК 658.8 (012.12)

В. А. Андрущенко

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ УПРАВЛІНСЬКИХ ПОМИЛОК ТА НЕДОЛІКІВ НА НАБЛИЖЕННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ КОМПАНІЇ ДО БАНКРУТСТВА

АНОТАЦІЯ

У статті йде мова про сутність поняття „А-рахунок” та його роль у передбаченні банкрутства підприємств, здійснено аналіз практичних підходів до визначення управлінських помилок на підприємствах будівельної галузі та визначено вплив кожного із дефектів управління на погіршення життєдіяльності фірми.

Ключові слова: діагностика банкрутства, метод А-рахунку Джона Альтмана, управлінські помилки.

АННОТАЦИЯ

В статье идет речь о сущности понятия "А-счет" и его роль в предвидении банкротства предприятий, осуществлен анализ

практических подходов к определению управленческих ошибок на предприятиях строительной отрасли и определено влияние каждого из дефектов управления на ухудшение жизнедеятельности фирмы.

Ключевые слова: *диагностика банкротства, метод А- счета Джона Альтмана, управленческие ошибки.*

ANNOTATION

The article focuses on the essence of the concept of "A-Account" and its role in predicting bankruptcy, the analysis of practical approaches to the definition of administrative errors in enterprises of the construction industry have been done and the influence of each defect on the deterioration of vitality company have been defined.

Keywords: *diagnostics of bankruptcy, method of A- account of John Altman, administrative errors.*

Концепція, що лежить за А-рахунком, заснована на переконанні, що якщо компанія переживає фінансові труднощі, причини в цілому відносяться до неправильного управління і помилок, припущених раніше. І хоча фінансові показники і Z-рахунок, як правило, оцінюють набагато об'єктивніше, не завжди є можливість їх отримати.

Практично, А -рахунок повинен використовуватися для компанії, коли:

- бухгалтерський та фінансовий звіт відсутні або надаються дуже пізно;
- є підозра на «творчу бухгалтерію»;
- Z-бали і фінансові показники показують дивні результати.

А-оцінка являє собою спробу скласти список нефінансових показників, оцінити їх в порядку важливості та розмістити у певній послідовності.

Найбільшу увагу методу А-рахунку у своїх дослідженнях приділив Джон Аргенті [9]. Він вивчав значущість управлінських помилок, щоб ввести ступінь кількісно зваженої оцінки за значимістю в процесі банкрутства, що показано в наступній таблиці.

Дослідження, проведені Аргенті в комерційному секторі виявили, що компанії, які набрали більше 25 балів, мають багато ознак, які передують кризі, в той час як компанії, які набрали оцінку нижче 25 не перебувають у небезпеці.

Табл. 1.4.1. Оцінка значущості управлінських помилок

Дефекти	Значущість за Аргенті
1. Самодержець	8
2. Голова і головний виконавчий директор в одній особі	4
3. Пасивне правління	2
4. Незбалансовані навички	2
5. Слабкий фінансовий директор	2
6. Недостатня глибина управління	1
7. Відсутність бюджетного контролю	3
8. Відсутність плану руху грошових коштів	3
9. Відсутність системи калькуляції	3
10. Слабка реакція на зміни	15
Загалом сума:	43
Прохідний бал:	10
Помилки	
Високий ліверідж	15
Надактивність	15
Великий проект	15
Загалом:	45
Прохідний бал:	15

Ми провели дослідження методу А-рахунку у сучасних умовах серед будівельних компаній. На основі отриманих даних обчислили Z-рахунок за допомогою дискримінантної моделі Єдварда Альтмана.

У дослідженні взяли участь дві наступні групи:

Група 1: Компанії класифіковані як потенційні, але не остаточні банкрути, тобто, які мають від'ємну оцінку в Z-моделі і визначені як "на межі кризи" або "вразливі".

Група 2: Містить компанії з позитивною оцінкою Z-моделі, тобто визнані «платоспроможними».

Обидві групи були обрані не випадково, критерії відбору були засновані на тих середніх будівельних компаніях, які мають обмежені зобов'язання і класифікуються на дві групи відповідно до їх Z-оцінок за останні три роки. Із 28 опитаних компаній, в кінцевому рахунку, тільки сім надали достатньо інформації для кожної групи, що показано в таблицях 1 і 2:

Табл. 1. Z-рахунок для Групи 1.

Компанія	Z-рахунок		
	2009	2010	2011
B1	-14	-6,2	-8
B2	2	-6,4	-6,6
B3	2,1	-12,4	5,5
B4	4,6	-11,2	-5,3
B5	11	-43	-7,6
B6	5	-4	-9
B7	-13,5	-1,05	-22,5

Табл. 2. Z-рахунок для Групи 2.

Компанія	Z-рахунок		
	2009	2010	2011
П1	14,2	14,6	15,7
П2	14	17,9	9,9
П3	4,3	4,2	11
П4	12,3	5,9	15,2
П5	0	12,4	34
П6	13,6	8,96	10,9
П7	-25	15	17,6

Існуючі управлінські фактори, що приводять до банкрутства, досліджувалися в анкеті з використанням методу множинного вибору. Анкети включали 17 питань, пов'язаних з крахом для обох груп, і показали наступні результати:

I) виконавчий директор компанії має виключні повноваження у 6 із 7 компаній в групі 1, у той час як у групі 2 тільки 3 із 7 компаній мають таку ж ситуацію, тобто виконавчий директор в групі 1 має більше влади, ніж у групі 2, близько 86% в групі 1 і 43% у групі 2. Результати підтверджують думку, що компанії групи 1 зіштовхуються з більшими труднощами, ніж компанії з помічником виконавчого директора або його заступником

II) Виконавчий директор і голова в одній особі. Одна компанія із 7 в групі 1 мала виконавчого директора і голову в одній особі, у той час, як у групі 2 п'ять із 7 компанії продемонстрували таку характеристику. Таким чином, до тих пір, поки компанією управляє команда менеджерів, а не одна особа, з'являється більше шансів на виживання.

III) Технічний досвід. Більше 70% компаній в обох групах наймали інженерів з досвідом роботи менше п'яти років.

IV) Відсутність сильного фінансового директора. Інформація, надана компаніями, особливо відзначила цю проблему. Дійсно, фінансові директори повинні чітко відповідати за прийняття фінансових рішень своїх компаній. У всіх компаній групи 1 фінансовий директор розділяв владу, у 4 із 7 компаній групи 2 теж спостерігалася подібна відповідальність. Так як група 1 мала більше фінансових труднощів, ніж група 2, наявність слабого фінансового директора може бути основним чинником фінансових труднощів.

V) Відсутність загальних навиків управління. Тільки 1 із 7 компаній в групі 1 мала менеджерів з середнім досвідом менше десяти років, в той час як жодна з компаній групи 2 не мала цього недоліку. Цей дефект в обох групах здається незначним, тому не варто приділяти занадто багато уваги цьому пункту, оскільки в обох групах менеджери, як правило, мають великий досвід.

VI) Недоліки в системі бухгалтерського обліку. У компаній, що опиняються на межі банкрутства, фінансовий відділ або не має жодного плану грошового потоку, або мають такий, що не оновлюється регулярно. Потреби в позикових коштах були погано розраховані. Всі компанії в групі 1 розробляли плани грошових потоків та періодично їх переглядали, у той час як 1 із 7 компаній групи 2 не підготувала плану руху готівки. Однак обстеження показало, що всі компанії в обох групах мали систему контролю бюджетом. Крім того, взагалі всі будівельні компанії мали хорошу систему бухгалтерського обліку, але в деяких був слабкий фінансовий директор.

VII) Тендерні торги. У 2 із 7 компаній групи 1 менеджери середньої ланки і фахівці у тендерних торгах не в всіх випадках допомагають, на відміну від групи 2, в якій менеджерів середньої ланки завжди залучають до процесу торгів.

IX) Відсутність реакції на ринкові зміни. 4 із 7 компаній в групі 1 недостатньо реагували на зміни ринку, в той час як 2 із 7 компаній групи 2 відзначилися занадто повільною реакцією. Всупереч конкуренції та швидких змін на будівельному ринку, компанії повинні чітко розміщуватися в своїй ніші. Серед фахівців існує майже повна згода, що збанкрутілі компанії саме ті, що не помітили зміни у своєму бізнес-середовищі або не відповіли на них (Джон Аргенті [9]).

Отже, задовго до того, як фінансові потрясіння стають видимими, з'являється багато нефінансових знаків, таких, як управлінські помилки.

Дійсно, багато фінансових експертів підкреслюють, що лише інформації балансу не достатньо, щоб передбачити такі катастрофічні фактори, як поганий менеджмент, економічні спади, надмірну торгівельну діяльність, придбання збанкрутілої компанії, зайві запаси, надмірну паперову роботу і так далі, їх не слід упускати з виду. Таким чином, деякі форми нефінансового аналізу також необхідні, щоб визначити ризик банкрутства компанії.

І якщо спостерігач може мати недостатньо обгрунтовані причини, щоб зробити остаточні висновки про загрозу, А-оцінка у поєднанні з тісною і ретельно вивченою Z-оцінкою роблять прогнозування значно надійнішим.

Список літератури:

1. www.ukrstat.gov.ua
2. www.smida.gov.ua
3. *Карвацка Н. С.* Аналіз фінансового стану неплатоспроможного підприємства// Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Черкаси: ЧДТУ, 2005. – Випуск 15
4. *Карвацка Н. С.* Зарубіжний досвід регулювання процесів банкрутства// Вісник ТУП. Економічні науки. – 2004. - №4. – ч.1 т.2.
5. *Сватюк О. Р.* Управління розробленням антикризової програми підприємства// Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Випуск 20.3.
6. *Слав'юк Р. А.* Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – 3-тє вид., допов і перероб. – К.: ЦУЛ, 2002.
7. *Тюріна Н. М., Карвацка Н. С.* Антикризове управління: навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2012.
8. *Папіашвілі Д. Д., Грабовська І. В.* Кількісні методи прогнозування банкрутства// Проблеми економіки, обліку та менеджменту. – Хмельницький, 2002.
9. *Argenti, J.* Predicting corporate failure. Institute of Chartered Accountants in England and Wales, Accountant Digest, No.138. – 1983.

Отримано: 30.09.2013